

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2687/2021
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Виолета Тасић, адвокат у ..., против туженог ProCredit Банка АД Београд, чији је пуномоћник Борис Богдановић, адвокат у ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1274/18 од 07.10.2020. године, у седници већа одржаној 27. јануара 2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца се **УСВАЈА, ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** се пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1274/18 и пресуда Трећег основног суда у Београду П1 379/15 од 27.10.2017. године у првом, другом и четвртном ставу изреке тако што се **ПОНИШТАВА** као незаконито решење туженог ProCredit Банка АД Београд од 06.07.2010. године којим је тужиоцу АА из ... отказан Уговор о раду број ../08 од 01.04.2008. године и допунско решење туженог од 29.07.2010. године, **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од пријема отправка ове пресуде и **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 282.840,00 динара, у року од 8 дана од пријема писменог отправка ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка ове пресуде.

Образложење

Трећи основни суд у Београду је донео пресуду П1 379/15 дана 27.10.2017. године којом је у првом ставу изреке одбио тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење туженог од 06.07.2010. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду број ../08 од 01.04.2008. године и допунско решење туженог од 29.07.2010. године, као неоснован, у другом ставу изреке одбио тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, као неоснован, у трећем ставу изреке утврдио да је тужба повучена у делу тужбеног захтева да се тужени обавезе да тужиоца распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима и у

четвртом ставу изреке обавезао тужиоца да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 80.250,00 динара.

Одлучујући о жалби тужиоца, Апелациони суд у Београду је донео пресуду Гж1 1274/18 од 07.10.2020. године којом је одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Трећег основног суда у Београду П1 379/15 од 27.10.2017. године у првом, другом и четвртом ставу изреке и одбио као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Тужилац је изјавио дозвољену и благовремену ревизију којом побија другостепену пресуду због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 18/2020) на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању које је утврдио првостепени суд, на основу ког је донета побијана пресуда, чија правилност и потпуност се не може побијати ревизијом према одредбама члана 407. Закона о парничном поступку, тужилац је био у радном односу код туженог на пословима кредитног службеника у експозитури у Решењем туженог од 06.07.2010. године тужиоцу је отказан Уговор о раду број ../08 од 01.04.2008. године, из разлога што тужилац не остварује резултате рада, односно нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради, као и из разлога што је одбио да се повинује усменим и писменим правилима и упутствима и директним наређењима. На основу одлуке извршног одбора туженог од 18.03.2010. године је формирана комисија за оцењивање резултата рада тужиоца, која је констатовала да је тужилац у фебруару 2010. године исплатио кредитне производе у износу од 27.786,00 евра, у јануару 2010. године 11.593,00 евра и у децембру 2009. године 40.344,00 евра, да је провером података за период од 01.07.2009. године до 28.02.2010. године, те провером података о кашњењу кредитних партија утврђено да тужилац није остварио очекиване резултате рада по којима је био дужан да у децембру 2009. године, у јануару 2010. године и у фебруару 2010. године реализује кредите у минималном износу од 40.000 евра. Такође, у периоду од јула до новембра 2009. године је био дужан да реализује кредите у минималном износу од 40.000 евра, а његови резултати за тај период су били испод овог износа. Непосредни руководиолац тужиоца је 18.01.2010. године предочио које аспекте рада тужилац треба да унапреди, те је комисија одредила да је тужилац дужан да у року од 30 дана од дана пријема записника испуни следеће радне норме: да укупан износ исплаћених кредитних производа износи минимално 40.000 евра као и за остале запослене у складу са интерном поруком од 02.02.2009. године, да квалитет тужиоцевог портфолија односно стопа кашњења не може бити лошија од затченог стања на дан 31.12.2009. године од 0,07%, за кашњења преко 30 дана, а испод 0% за кашњења до 30 дана, да дневно уради минимално један састанак са потенцијалним клијентима банке, не мање од 20, које резултате рада треба да оствари у периоду од 10.05.2010. до 11.06.2010. године.

Тужилац је преузео записник комисије дана 10.05.2010. године, али је одбио да то потпише, чиме је исказао да није спреман да прихвати постављене задатке, чиме је учинио повреду радне обавезе. Из допуне решења од 29.07.2010. године утврђено је да се допуњује решење о отказу уговора о раду од 06.07.2010. године те да се тужиоцу отказује уговор о раду након престанка привремене спречености за рад и то истеком отказног рока од месец дана који тече од 29.07.2010. године. Пре доношења решења о отказу тужилац је упозорен на постојање разлога за отказ уговора о раду, на које се изјаснио. По продуктивности, од укупног броја запослених (82) тужилац је код туженог на 43 месту. Из записника о утврђивању знања, способности и резултата рада тужиоца од 19.03.2010. године утврђено је да је комисија на основу увида у радну документацију и писаног образложења непосредног руководиоца утврдила да је тужилац у последња три месеца остварио резултате испод износа од 40.000 евра, предвиђеног за реализацију кредитних производа и то у децембру 2009. године 40.344,00 евра, у јануару 2010. године 11.593 евра и у фебруару 2010. године 27.786 евра, па је комисија утврдила да тужилац не остварује резултате рада и да нема одговарајућег посла који би се тужиоцу могао понудити. Утврђено је да је непосредни руководиоца тужиоца 18.01.2010. године урадио годишњу евалуацију тужиоцевог рада у 2009. години и том приликом је тужиоцу предочио које аспекте рада треба да унапреди, али тужилац није остварио очекиване резултате рада. Утврђено је да је тужилац приликом пријема у радни однос обучен за рад на радном месту на ком је засновао радни однос. Тужени је огласио потребу за попуњавањем слободних радних места за експозитуру у ... и у ..., а тужилац се јавио по огласу за радно место кредитног службеника за кредите у кашњењу, у

На основу тако утврђеног чињеничног стања одбијен је тужбени захтев за поништај решења туженог од 06.07.2010. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду и допунског решења од 29.07.2010. године, као неоснован, зато што је, како је то закључује другостепени суд, несумњиво утврђено да тужилац није остварио потребне резултате рада, односно радне норме које су му биле постављене од стране туженог у периоду од три месеца (децембар 2009. и јануар и фебруар 2010. године) при чему је у децембру 2009. године испуњио потребну норму, али не и за јануар 2010. године, те имајући у виду и да у накнадно остављеном року од 30 дана није остварио радне циљеве који су му били постављени од стране комисије. Другостепени суд сматра да су без утицаја наводи жалбе да је тужилац од укупног броја запослених на пословима кредитних службеника код туженог на 43 месту и да по томе остварује просечне резултате рада од укупно 82 службеника. Ово зато што су резултати рада тужиоца и у дужем временском периоду и то од јула до новембра 2009. године испод очекивања, због чега је непосредни руководиоца тужиоца и урадио годишњу евалуацију његовог рада у току 2009. године и том приликом му је предочио које аспекте рада треба да унапреди, а да је утврђено да је тужилац био обучен за рад на свом радном месту, па су резултати тужиоца који су цењени у посматраном периоду последица не његовог незнања, већ недовољног залагања.

Ревизијски суд налази да је ревизија тужиоца основана и да су нижестепене пресуде засноване на погрешној примени материјалног права на утврђено чињенично стање.

Законом о раду („Службени гласник РС“ бр 24/2005, 61/2005 и 54/2009) који је био на снази у време доношења оспореног решења, у члану 179. предвиђено је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то, између осталог, и ако запослени не остварује резултате рада, односно нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради (тачка 1.), и ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду (тачка 2.). Према одредби члана 184. истог закона, отказ уговора о раду из члана 179. тачка 1. и 2. послодавац може дати запосленом у року од 3 месеца од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од 6 месеци од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа. Произлази да тужени послодавац није могао запосленом, тужиоцу да откаже уговор о раду са разлога исказаних резултата рада у периоду до краја 2009. године. Дакле, у смислу цитираних одредаба закона за законитост отказа уговора о раду релевантни су резултати рада које је тужилац остварио у периоду од јануара 2010. године. Конкретно, релевантне су околности да је тужилац у јануару 2010. године исплатио кредитних производа у износу од 11.593 евра, а у фебруару 2010. године у износу од 27.786 евра, у односу на обавезу да реализује кредите у минималном износу од 40.000 евра. Према утврђеним чињеницама комисија туженог је тужиоцу одредила да у року од 30 дана од пријема записника, 10.05.2010. године, испуни одређене раде норме, односно да укупан износ исплаћених кредитних производа износи минимално 40.000 евра, да стопа кашњења преко 30 дана не може бити лошија од затеченог стања на дан 31.12.2009. године односно 0,07%, а за кашњења до 30 дана испод 0%, да дневно уради минимално један састанак са потенцијалним клијентима банке, а не мање од 20. Према утврђењу првостепеног суда, Правилником о утврђивању норматива и стандарда рада и других мерила и критеријума за оцењивање резултата рада, знања и способности запослених код туженог од 03.03.2009. године, у члану 10. је прописано да ако запослени у периоду од 3 месеца не покаже потребна знања и способности за обављање послова на којима ради, односно не остварује одговарајуће резултате рада, непосредни руководиоца запосленог покреће поступак за утврђивање знања и способности, односно резултата рада тог запосленог достављањем захтева извршном одбору банке, који образује комисију. Прописан је састав комисије тако да броји три члана која морају бити најмање истог стечена стручне спреме одређене врсте занимања као запослени чије се способности утврђују. Комисија сачињава записник о раду и ако утврди да запослени нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради, односно не остварује одговарајуће резултате рада истом ће се понудити обављање другог одговарајућег посла код туженог, уколико таквог посла има. Према члану 14., уколико нема другог одговарајућег посла комисија ће утврдити јасне циљеве и задатке које запослени дужан да оствари у остављеном року за побољшање рада који не може бити дужи од 30 дана и после истека тог рока уколико запослени и даље не остварује резултате рада, запосленом може престати радни однос. Према изнетим чињеницама произлази да поступак који је тужени спровео ради утврђења чињенице да тужилац није остваривао резултате рада на пословима које обавља који се од њега очекују, односно његових знања и способности, не одговара прописаном поступку. Основано ревидент указује да у конкретном случају није остварен прописани услов да у року од три месеца није осваривао минималне прописане резултате. Ово с тога што је прецизно утврђено да тужилац у децембру 2009. године јесте остварио реализацију кредитних производа преко прописаног минимума од 40.000 евра. Дакле, тужени је

покренуо поступак за утврђење знања способности и резултата тужиоца на основу његових резултата у два месеца, јануара и фебруара 2010. године. У конкретном случају је комисија на основу периода од 2 месеца одредила тужиоцу период за испуњавање истих прописаних резултата рада, дакле, не за побољшање рада према конкретним утврђеним резултатима и способностима тужиоца. Даље, основано ревидент указује на препоруку број 166. уз Конвекцију МОР-а број 158., као стандард понашања послодавца, да је било неопходно да тужени тужиоцу да писмено упозорење због незадовољавајућег вршења посла и у вези са тим инструкције, који услов тужени није могао, како то погрешно закључују нижестепени судови, да избегне позивањем на усмене инструкције непосредног руководиоца тужиоцу дате 18.01.2010. године, дакле пре истека макар посматраног периода, јануара и фебруара 2010. године. Код таквог стања ствари произлази закључак да прописани поступак за утврђивање чињеница да тужилац није остваривао резултате рада на пословима које обавља и за отказ уговора о раду по том основу са стране туженог није спроведен. Према томе, не стоје разлози изнети у побијаној другостепеној одлуци за одбијање тужбеног захтева.

Из изнетих недостатака у спровођењу поступка који је код туженог прописан његовим општим актом, побијано решење је донето у незаконитој процедури и као такво је поништено, а као последица утврђења да је запосленом без законитог основа престао радни однос, предвиђена одредбом члана 191. став 1. Закона о раду, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад. Одлука у изреци донета је по одредби члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлучено је о трошковима целог поступка, по одредби члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове првостепеног и другостепеног поступка у износима од по 16.500,00 динара за састав тужбе и поднеска од 21.11.2011. године, за приступ пуномоћника тужиоца на 9 одржаних рочишта по 18.000,00 динара, за приступ на 4 неодржана рочишта по 9.750,00 динара, за 6 долазака тужиоца у суд по позиву на име цене аутобуске карте на релацији ... – ... по 1.070,00 динара у једном смеру, за састав жалбе 33.000,00 динара, укупно 282.840,00 динара и за састав ревизије 33.000,00 динара, који су трошкови потребни за вођење парнице, на основу одредаба члана 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и члана 22. Правилника о накнади трошкова у судским поступцима.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић